

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15157

Tarih : 27.11.2025

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

37172

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet KAMAÇ

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Çınar ilçesine bağlı Çömçeli Köyü'nde, OYAK Çimento A.Ş. tarafından yürütülmek istenen pomza madeni projesi uzun süredir köy halkı tarafından ciddi bir ekolojik ve sosyal risk olarak değerlendirilmektedir. Projenin toplamda 250 dönümlük orman alanını kapsadığı, proje sahasının köy mezarlığının bir bölümünü içerdiği ve içme suyu kaynaklarına çok yakın bir noktada bulunduğu kamuoyuna yansımıştır. ÇED raporunun "olumlu" verilmesine rağmen, sahadaki risklerin yeterli şekilde değerlendirilmediği yönündeki eleştiriler devam etmektedir.

Köylülerin yaklaşık bir yıldır sürdürdüğü nöbet ve itirazlar, yaşam alanlarının yok edilmesi, orman tahribatı, meraların kaybı, su kaynaklarının kirlenmesi ve mezarların zarar görmesi gibi çok yönlü kaygılara dayanmaktadır. Buna rağmen köylülerin görüş ve itirazlarının etkili biçimde süreçlere dahil edilmediği görülmektedir.

Öte yandan 24 Kasım 2025 tarihinde "numune alınacağı" gerekçesiyle köye çok sayıda jandarma birliği sevk edilmiş; jandarmanın köylülere yönelik orantısız güç kullanıldığı ve gözaltılar gerçekleştirildiği basına ve sivil toplum raporlarına yansımıştır. Bir maden şirketinin faaliyetinin sağlanması amacıyla köyün adeta abluka altına alınması; yaşam alanını savunan sivillerin kriminalize edilmesi; köylülerin güvenliğinin tehlikeye atılması kabul edilebilir değildir.

37172

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

Ekolojik yıkım riski taşıyan projelerde idarenin asli görevi, hem doğayı hem de yurttaşların güvenliğini korumaktır. Hukuki süreçlerin şeffaf yürütülmesi, güvenlik güçlerinin görevinin sınırlarının açık olması ve yurttaşların protesto hakkının güvence altına alınması demokratik hukuk devletinin gereğidir. Bu bağlamda Çömçeli’de yaşananların tüm yönleriyle açıklığa kavuşması kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda:

1. OYAK Çimento A.Ş.’nin Çömçeli Köyü’ndeki pomza madeni projesi için verilen ÇED Olumlu kararının dayanakları nelerdir? Proje sahasının köy mezarlığını ve içme suyu kaynaklarını etkileme riskine ilişkin bilimsel değerlendirme yapılmış mıdır?
2. ÇED sürecinde köylülerin, yerel ekoloji örgütlerinin ve meslek odalarının itirazları dikkate alınmış mıdır? Bu itirazlarda belirtilen riskler hakkında Bakanlığınızca herhangi bir ek değerlendirme talep edilmiş midir?
3. Proje kapsamında kesilmesi planlanan ormanlık alanın toplam büyüklüğü, ağaç türleri ve yaş dağılımı nedir? Bu orman kaybının telafisine yönelik bir yeniden ağaçlandırma planı hazırlanmış mıdır?
4. Projenin hidrojeolojik etkilerine ilişkin Bakanlığınıza sunulan raporlarda, maden sahasının su depolarına ve içme suyu hatlarına 100–150 metre mesafede olduğu bilgisi yer almaktadır. Bu mesafenin su güvenliği açısından risk teşkil edip etmediği bakanlık uzmanlarınca incelenmiş midir?
5. 24 Kasım 2025 tarihinde köye sevk edilen jandarma birliklerinin görevlendirilme talebi hangi kurum tarafından yapılmıştır? Güvenlik güçlerinin bu ölçekte sevk edilmesini gerektiren hukuki gerekçe nedir?
6. Söz konusu olay sırasında jandarmanın köylüleri dağıtmak için orantısız güç kullandığı iddiaları hakkında herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa süreç hangi aşamadadır?
7. Köylülerin gözüaltına alınma gerekçeleri nelerdir? Gözüaltı sürecinde avukat erişimi, sağlık kontrolü ve ifade alma süreçleri hukuka uygun şekilde işletilmiş midir?

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

8. Bakanlığınız, Çömçeli Köyü'nün uzun süredir dile getirdiği ekolojik yıkım, su güvenliği, mera kaybı, mezarlık alanına müdahale ve yaşam hakkı ihlali riskleri konusunda herhangi bir inceleme veya denetim başlatmış mıdır?
9. Bir maden projesi için köylülerin sürekli baskı altında tutulduğu, güvenlik güçlerinin şirket faaliyetlerine eşlik ettiği ve protesto hakkının sınırlandırıldığı iddiaları hakkında Bakanlığınızın tutumu nedir? Bu uygulamaların demokratik hukuk devleti ilkeleriyle bağdaştığını düşünüyor musunuz?
10. Bakanlığınız, uzmanların konuya dair itirazlarını dikkate alan ve köylülerin katılımını esas kılan yeni bir değerlendirme yapmayı; maden sahasının yeniden gözden geçirilmesini ya da gerekli görülmesi halinde projenin iptalini gündemine almayı düşünmekte midir?